

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Pro die s[an]cto[...] pasche

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

In die scto Pasce mane

tis nec ex his tãgeret. Tandẽ cepit qñ ro-
gãdo sibi dicere. O iuuentis pulcherrime h
saltrẽ te rogo q qñ respicẽ pulcra membra
tua: sp cogites qmagnũ dãnuz erit si tã-
formosa mēbra fiãt pabuli ignis et ni r i
eo sine fine crement. Qd cũ ille sepe fecit
ser: cepit oino diuitias: hgnozes: z delicias
p̄tinere z ordinẽ intrare. Nec mix: nam si
p̄t mundũ dãnemur: sic d̄t B. f. i. medi.
Quid illis pfuit ianis glia: breuis leticia:
mũdi potētia: carnis voluptas: falsẽ diui-
tis: magna familia: ybi risus: ybi ioc: ybi
iactãtia: ybi arrogãtia.

Tertiar. Aud. z c. Lauete ne ibi de-
scendat. Dicitur Quid ḡ faciem? Di-
co vob q p̄ totã. xl. vob p̄dicauĩ p̄niaz: in
ea p̄scueret: et sic securi erit. Jura em di-
cũt. Bona fides nõ patit vt semel exactũ
itez exigat. hec regla supra e ex. l. bona fi-
des. ff. d̄ re. iur. Et hz etiã locũ hec regla
in penis. Ad hoc. xij. q. ij. c. vlt. Pone ca-
sum siue exēplũ iuxta regulã: z expone nõ
rãdo illd̄ Eze. xviij. Si ip̄ egerit p̄niam
z c. oim iniquitatũ et nõ recordabor.

Pro die scto Pasche

Ecce ascendi

Emus zc. Expurgate vet̄ fer-
mentũ vt sit̄ noua p̄spio sicut
est̄ azymũ. j. cor. v. Ascẽdim? si expurga-
mus. In ill' aut̄ ybis apli triãtũ notãda

Primũ est purgatiõis exhortatio. Ex-
purgate vet̄ fermentũ. Scdm̄ est exhor-
tatiõis zelusio. vt sit̄ noua consp̄sio. i. nõ
ye consp̄sioni siles: p̄ verã p̄niam reuocati.
Z consp̄sio em̄ est farina aq̄ cõglutinata sine
fermẽto. Tertiuũ est zelusiois cõfirma-
tio. sic est̄ azymũ. De p̄mo. j. cor. v. Re-
scit̄ qz modicũ fermẽtũ totã massã cor-
rũpit. De scdo Ep̄ h̄ iij. Renouamĩ in
spũ m̄t̄z vie. De tertio Phil. j. Sit̄ sin-
ceres sine offensa in visẽ iesu ch̄i.

Salutatio Ecce zc.

Primar. An necesse fuerit ch̄m re-
surgere? nõ. In deo nõ cadit ne-
cessitas. Cõtra. Necesse est diuinã por-
dinationẽ impleri. sed sic p̄ordinatũ erat a
deo vt etiã ip̄e dñs p̄nũciauit Matt. xvi.
Et z plerisq̄ alijs locs. Rõ nõ fm̄ t̄ho.

et alios doctores. Resurrectio ch̄i nõ erat
necessaria necessitate coactiõis neqz neces-
sitate simplr̄ dicta: qz tal' in deo nõ est. sed
necessitate imutabilitatẽ z p̄sũptiõẽ diuine
p̄ordinatiõis: siue necessitate cõiter dictas
put aliqd̄ d̄ esse necessariũ qd̄ est p̄ueniẽ-
tissimũ fieri. z sic e h̄ fm̄ doctores. Pro
fundamẽto. Jocũdissima e paschalis sed
stuitas p̄t nouitatẽ dñi resurrectiõis. Nã
vt d̄t Quis de p̄to. Est q̄qz cunctaz nõ
uitas gratissima rez. Eo aut̄ gratio: hu-
ius festi iocũditas q̄ imediãt' p̄cessit pas-
sionis dolor. Nã vt d̄t p̄bs. ij. Elenẽ. z. ij
rhetor. Opposita iuxta se posita maḡ elu-
cescũt. In ipa aut̄ dñi resurrectiõẽ que ad
passionẽ sequit̄ est mirãda oppositio oppo-
sitõz istra se inuicẽ. Un̄ Aug. Post illu-
sões z ybera: post aceti z fellis pocula mi-
stra: p̄ supplicia crucis z vulnera: z postre-
mo post ipam mortẽ surrexit. de suo fune
re caro noua redit ab occiduo latens vita
z in morte salus reseruata resurgit pulcra-
oz reditura. post fun' igit̄: post materiam
magni doloris sequit̄ matia maximi gau-
diũ p̄ter resurrectiõẽ saluatoris. Sz qñt̄
An necesse fuerit ch̄m resurgere? Dicim̄.
vt s̄. Post quã dicas q̄ i ch̄i resurrectiõẽ
declarat diuinã bonitas q̄ ad eq̄tatez iustit̄
cie ad quã p̄tinet exaltare illos q̄ p̄t deu-
se hũiliant: fm̄ illd̄ Lu. j. Depouit potẽ-
tes de sede z exal. hu. Un̄ in persona ch̄i
d̄t in p̄. Tu cogitasti. i. p̄basti sessionẽ meã
am. i. hũilitatẽ z passionẽ meã: z resurrecti-
õnẽ meã. i. glificatiõnẽ in resurrectiõnẽ: sic
glo. exponit. Tu q̄ ad claritatẽ sapie q̄ ap-
paret in hoc q̄ rãta hũiliatio passiõis or-
dinata est ad tantaz glãm resurrectiõis.
Q̄ q̄ ad suauitatẽ beniuolētie: qm̄ i hoc
õndit q̄nta sit̄ dei beniuolētia circa iusta z
sacra. qz sic voluit sacrũ ch̄i corp' glifica-
re: z naturã hũani generis sic magnificare.
Un̄ etiã patet q̄ sit̄ locũda ista festiuitas
de q̄ cãtat ecclia Hec dies quã fecit dñs:
exultem? z letemur i ea. Sed notate qm̄
vex gaudiũ esse nõ p̄t nisi in puritate cõ-
scie. Nã vt d̄t Jsid. li. de sũ. bo. Nulla est
gratio: pena q̄ mala p̄scia. Et Amb. li.
de offi. Que pena gratio: q̄ vuln' p̄scie.
Et itez Jsid. de sũ. bo. Vis nunq̄ eẽ trit̄
stis: sp̄ bñ vite. Re? nã q̄ anim' nunq̄ est
secur'. Secura p̄o p̄scia sp̄ gaudiũ habet.

Audite o chritiani. Spero q nunc purgati estis a supbijs: avaricis: odys: z alijs peccatis vris. sed no satis est nisi pveueritis et a recidivo caueat. Solet eqdē elemēs sibi iniuriatibz aliqn donare offensam: s; ex iterata iniuria amplu excitat ad iram. Na pl' feret reiteratū vuln' q nouū. Sic et chris libeter ignoscat penitenti: sed caue dū est a recidivo ne magis exasperet z acri' puniat. **Figura. iij. Reg. ij.** Semei qui peccauerat in David ipetrauit indulgētia a salomone tali pacto q edificaret domū i hierlm z non trāsiret torrentē cedron. qui paucis dieb; trāsactis de pcepto inemor: trās torrentem transiuit. sicq salomonis iussu interfectus est. Spūalr petō: lachrymis apud ep̄m indulgētia obtinet. sed p cipit ei vt domuz sibi stabiliat in hierlm. i. in visione pacē p pniām: nec inde p pctm recedat: als moiet. **Ido etiā dī. dñs mulieri in adulterio dephēse Joan. viij. Glade z iam amplius noli peccare.**

Secūdus ar. Supra dixim' de duob; bus p̄mis diebus qb; ascendendum est hierosolymā iuxta qd a p̄ncipio p̄posuimus: z de duob; p̄mis generib; graduū. **Hūc de tertio die z de tertio genere graduū dicendū. s. de consideratione triūphal' resurrexeris de q loquit euāgelū hodie num. In q mystice tria designant.**

Primū est q̄rentium dñm desideranda condicio.

Secūm est pueniēdi imitāda dispositio

Tertū inuēti dñi admirāda cognitio.

Primū zc. que significat in his trib; mulierib; fm tres stat' q̄rentiū dñm. Incipientiū p̄nitoy. Proficientiū actiūoy. Perfectoy cōreplatiūoy. Hi significant p tres marias iuxta triplicē huius nois expositionē. **Prim' est status penitentis siue incipientiū q significatur in maria magdalena cui cōpetit hoc modo hoc noimen putamaz mare interpretat fm etymologiā latinā. vel fm deriuationē hebraicā mara qd est amaz latine. **Un' Ruth. j. Ne voceris me noemī. i. pulcra: sed vocer' me mara. i. amara: qz amaritudine repleuit me dñs. **Unguentū istoy conficit ex myrrha que valde amara est: z significat dolozē cōtritionis: z ex aloes qd est etiā amaz: z vallet contra retētionē mēstruoy. et significat******

pudorē cōfessionis: z ex thure cuius odor cum fumo ascēdit. et significat laborem satisfactionis q p rectā intentionē in deū dirigit. **His itaq; addito oleo diuie misericordie/unguentū efficit optimū z aromaticū. et hoc est unguētū penitēt' marie: cū q ad exemplū marie magdalene debem' q̄rere dñm z yngere spūalr in monumēto cordis nrī. **Secūdus est stat' p̄ficiētū sig' in maria iacobi. his em' p̄tinet supplātare yicia. cui et cōpetit alia interpretatio hui' nois maris put syriace dictū interpretat dña latine. **Unguentū hui' marie cōficit ex myrrha que ardet p̄mes: z significat patiētiam q ardet p̄mes q mordere solent cor hois tribulationē sustinētis. et ex gurta q pellit oēs inflaturas: z significat hūilitate. et ex casia q etiā fistula dicitur: z significat p̄uerantia siue lo ganimitatē q aliq; sp̄tedit in mell'. **Casia em' vt dicit glo. sup illud ps. Myrrha z gurta z casia zc. in iocis aq̄is nascit z crecit in imensū. **Tertius est status cōtemplati uoy: et significat in maria salome que postulauit regnū Un' z salome interpretat pacifica. Cui etiā cōpetit hoc nomē maria. put interpretat illuminata. Un' anie cōtemplatiue dicit illud **Esa. lx. Surge illuminare hierlm qz venit lumē tuū. **Unguentū hui' marie conficitur ex myrrha: cinnamomo: et balsamo. **Eccī xxiij. Sicut cinnamomū z balsamū aromatizans odorē dedit qm myrrha electa zc. **Per myrrhā accipit totalis mortificatio carnis ab omī rebellionē. **Cinamomū qd valet ad bonum odorē oris spirat odorēz deifice cōuersationis. **Per balsamū autēz qd dulciter sp̄ fragrat: intelligit charitas q foras mittit timorē pene. **Sed qui vult unguenta supradicta hie: debet ea emere cū istis mulierib;. Ille emit q dat de suo z accipit de alio. **Sic in opib; p̄tiosis oportet aliqd ponere de nro. s. conatū z voluntatem: z aliqd accipere a deo. s. operandi facultatem. **Ro. vij. Uelle adiacet mihi: p̄ficere aut bonū nō iuenio. **Itē p̄ has tres significant tres p̄ditiones necessarie ad inueniendū iesum. **Prima cordis compūctio: q significat p̄ mariā magdalē. **Charitatis supplāratio: p̄ mariā iacobi. et **Cōsuetudine pacificatio: p̄ mariā salome. **Has igitur cōditiones habeam'. z sic yngētis spū**************************************

B s

In die sc̄to Pasce

alib̄ dñm q̄ramus. Greg. Et nos in eū q̄
mortu⁹ ē credentes si odore p̄tutū referti
cū opatione honoz opoz dñm q̄rimus: ad
monumētū p̄fecto ei⁹ venim⁹ cū aromati⁹
bus. Sc̄dm̄ est pueniens i imitāda dis/
positio: q̄ t̄ḡit̄ ibi. Et vald̄ mane yna rē.
vsq; magn⁹ valde. Debem⁹ q̄ venire ma/
ne. i. diligēter. Ps. Mane astabo rē. qd̄ ē
p̄ paganos. Debem⁹ etiā venire yna sab/
batoz. i. q̄ere ⁊ pace cordis. Seq̄t̄: Et di/
cebant ad inuicē. Quis reuoluet n̄b rē.
Per lapidē intelligit̄ impedimētū siue dif/
ficultas ad bonū: qd̄ impedimētū sepi⁹ re/
mouet ad solū desiderū. Nouiter q̄ppe cō/
uersi difficultatē sentiūt sed nō debēt rece/
dere: sed cū ill' mulierib; p̄cedere: ⁊ q̄citi⁹
videbūt lapidē reuolutū. descēdet em̄ an/
gel⁹. i. gr̄a spūsc̄i q̄ totū pōd⁹ subleuabit
De q̄ exponi pōt̄ illud Prouer. xij. Equ⁹
p̄rat ad diē belli: dñs aut̄ salutē dabit.

Tertū est inuēti dñi admirāda cogni/
tio: cū d̄r̄ Et itro eūtes rē. Primo em̄ vi/
derūt ostiū monumēti ap̄tū ⁊ deinde inue/
nerūt rē. Ubi norandū q̄ incipientib; dñs
appet sub forma ostiū ap̄tū. Petōres em̄ ve/
lamē h̄nt̄ an̄ oculos. sed qñ p̄uertunt/du/
fer̄ velamē: vt d̄r̄ apls. ij. Cor. iij. Profi/
cētib; aut̄ appet q̄st̄ sub forma iuuenis vi/
delic; crescēt. Proficiētes em̄ sūt in cōri/
nūo cremto p̄tutū. Perfect⁹ aut̄ appet q̄/
si sub forma angeli. In d̄r̄ Batt. angelū
descēdisse rē. In hui⁹ figura Jacob cū an/
gelū vidisset etiā d̄. Uidi dñm facie ad fa/
cie rē. qz. i. formā illaz angeli viderat in q̄
se ei dñs oñderat: v̄ d̄r̄ glo. Sequit̄. Et
obstupuerūt. Spūalr̄ consurget stupor ex
innotatiōe hois p̄ gr̄am. sed ip̄e dñs nos
solat si in simplicitate animi q̄rim⁹ illū.
Exēplū istaz miliez accipite q̄retes dñm
vt inuentat; eū. et nō sit; sicut eua q̄ p̄ ino/
bediētiā deū amisit. Si vis etiā pone exē/
plū muliez. Biles in saxonā cū haberet
fermo de culpa eue: et yroz ei⁹ eam de inco/
stantia vituparet: di. ei. Tu forte sile fecis/
ses: p̄cipiā tibi qd̄ minus est/qd̄ forte nec
amore mei custodiet. R̄ndēte illa. Quid:
Et die q̄ balneata eris paludē curie n̄ in/
tres nudis pedib; alijs dieb; si liber itres
Erat em̄ aq̄ putrida ⁊ fetosa. Illa subri/
gente subiūxit miles. Si obediens fueris
pl. marchas argēti a me recipies. si autem

nō: totidē mihi solues. Et placuit ei. Ille
igit̄ secretos ei custodes adhibuit. Mira
res: ab illa hora inlier honesta nunq; p̄ cu/
riam transibat qñ ad paludē respiceret: et
q̄riens balneare/ de illa palude tentabat.
Die igit̄ qdam balneū appetēs: d̄r̄ pedib;
seque sue. Nisi in gressa fuero hāc paludez
moriar. Statim q̄ aqua fetidā vsq; ad ge/
nua intrauit. qd̄ statim nūciatū est militi.
Ille em̄ gaudens. mox vt eam vidit: ait.
Quid ē dña: fuisti ne hodie balneata: r̄n/
dendo adiecit: in dolio vel in palude: Cō/
fusa aut̄ tacuit. Tunc ille ait. O dña vbi ē
vestra p̄stātia: vbi v̄a obediētia: iactātia
v̄a: Eua vili⁹ t̄c̄rata fuisti/ ⁊ r̄cipius eci/
distis. Reddite q̄ qd̄ debet; . Lū q̄ nō ha/
beret v̄n solueret: ille oia vestimta tulit p̄/
ciosa ⁊ diuersis p̄sonis distribuit: volēs p̄
aliq̄t̄ r̄ps eā torq̄ri. Patet itaq; inlier; inu/
cōstantia. Sed certe nescio an cōstātiōres
sint viri: imo forte incōstātiōres ⁊ sp̄ p̄ced/
pro resistētes: iuxta illud. Nitimur in veri/
tū semp; cupimusq; negata.

Tertū ar. Aud. rē. Studet; q̄ dñm
q̄rere: et q̄sro si inuenerit; p̄seuerantē
adherere. Nec diffidatis: qñ generaliter
ip̄e d̄r̄ Lu. xj. Dis q̄ querit inuente. Audite
te q̄ qd̄ iura dicunt. Qd̄ generalr̄ d̄r̄ gene/
raliter est intelligēdū. de cō. di. iij. vt ostē/
deret. ⁊. ff. de p̄cura. l. p̄curator cui. Poray
te si rex mādaret generalr̄. Quicūq; gene/
ralr̄ veniet ad me ⁊ voluerit eē meū mul/
tis diuitijs ⁊ honorib; euz dorabo. Nōne
ad eum multi currerēt rē: Expone notan/
do quō nos dñs hortat̄ dulcissime dices.
Manete in me ⁊ ego in vobis.

Alius Sermo

Ecce ascendit
mus rē. Pascha n̄m imolat⁹
est ch̄s: itaq; epulemur nō in
fermēto veteri: neq; in fermēto malicie: s;
in azymis sinceritat; ⁊ ventat;. j. Cor. v.
Si pascha nostz deuote celebrā: h̄ieru/
salē ascendim⁹. Ad quōd nobis p̄desse de/
bet p̄boz p̄dictoz sententia. Ubi sūtr̄ta
Prīmū memorāda p̄po/ (p̄siderāda.
sitio. Pascha n̄m imoiatus est ch̄s.
Sc̄dm̄ p̄positiōis p̄clusio. itaq; epulemur